

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

NORME MINIMALE PRIVIND PREZENTAREA MANUSCRISELOR

Recomandăm autorilor și colaboratorilor Editurii Academiei Române să prezinte manuscrisele conform următoarelor norme, pentru a scurta circuitul de pregătire și finisare editorială a acestora.

1. FORMA DE PREZENTARE

Materialele se prezintă culese pe calculator cu toate semnele diacritice, listate pe o singură față, pe format A4, într-un singur exemplar, însoțit de dischetele respective.

Se recomandă folosirea soft-ului WORD 8 sau WORD 2000.

Capitolele vor începe cu pagină nouă.

Pentru a avea acces la literele specifice limbii române (ă, â, î, ș, ț) se va folosi fontul Times New Roman din garnitura de fonturi extinsă. Se va lucra cu corp de bază 11 pt.

Pentru lucrările în limbi străine se folosește fontul Times New Roman, tastatura US.

Aranjarea în formatul de carte tipărită a textului, figurilor și tabelelor se face, de regulă, de către personalul de specialitate al editurii.

Manuscrisul se poate prezenta de către autori și încadrat în oglinda paginii, la formatul convenit cu editura, cu materialul ilustrativ și tabelele incluse în text.

2. STRUCTURA LUCRĂRII

Materialul va fi împărțit în: părți, capitole, subcapitole, paragrafe, dar nu mai mult de 4 grade de titluri.

Orice titlu se va scrie centrat, cu majuscule și va fi precedat de un simbol numeric, începând cu cifra 1, urmată de un punct; dacă este cazul, vor urma și alte cifre, despărțite între ele prin puncte, în funcție de gradul titlului subordonat (ex.: 1. Capitol; 1.1. Subcapitol; 1.1.1. Paragraf).

Titlurile de importanță secundară se vor amplasa la cap de rând.

După titluri nu se pune punct; regula este valabilă și pentru titlurile de capitole și subcapitole; excepție fac titlurile urmate de subtitluri (de ex.: *Cognito. O introducere în teoria cunoașterii*).

Dacă lucrarea conține anexe, acestea se vor amplasa la sfârșitul volumului, și nu pe capitole. Anexele trebuie să aibă titlu, iar trimiterile din text la anexe se vor face ca și în cazul figurilor și tabelelor.

3. PROBLEME DE LIMBĂ

Pentru o scriere corectă recomandăm:

– *Dicționarul explicativ* (ediția 1996, Edit. Univers Enciclopedic),

– *Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație* (ediția 1996, Edit. Univers Enciclopedic),

– aplicarea hotărârii Prezidiului Academiei Române privind revenirea la grafia cu „â” și „sunt”.

Cuvintele străine inserate în text se vor culege italic.

La redactarea textelor în limba franceză se recomandă respectarea normelor Academiei Franceze.

În cazul limbii engleze se recomandă *Dicționarul Enciclopedic Webster* sau dicționarul limbii engleze editat de Oxford University Press, urmând ca Editura Academiei să adopte varianta cea mai apropiată de cea din limba română, cu excepția cazului în care asupra unei anumite probleme există un consens în lumea anglofonă, acceptându-se o anumită regulă, care, evident, va fi adoptată și de către Editura Academiei.

În ceea ce privește toponimele, în cazul textelor în limbi străine, propunem să se facă următoarea diferențiere:

– toponimele consacrate vor fi scrise în varianta din limba respectivă (ex.: Bucharest, nu București);

- simboluri pentru limită (lim), constant (const.), integrală (\int), numărul imaginar (i sau j), baza logaritmilor naturali (e);
- indici (inferiori sau superiori) care provin din prescurtări de tipul: min, max, med, int, ext.

6. MATERIALUL ILUSTRATIV

Figurile se prezintă separat de text și trebuie să fie alb-negru, nu color, cu un contrast foarte bun, fiind de preferat ca ele să nu depășească formatul de text al paginii la care va fi tipărit.

În cazul diagramelor care reprezintă variații calitative, pe axele de coordonate (la capete și în afara desenului) se vor indica doar simbolurile mărimilor în cauză; în schimb, în cazul diagramelor cantitative axele de coordonate vor cuprinde valorile și unitățile de măsură corespunzătoare mărimilor ce variază.

Figurile se numerotează în continuare pe capitole (analog formulelor).

Trimiterea din text la o anumită figură sau mai multe figuri se va face astfel: fig. 5 sau fig. 4 și 6 sau fig. 5–9.

Legenda și numărul figurii se culeg cu corp mai mic cu 2 pt față de corpul de bază.

În cazul în care figura nu este scanată, desenul se prezintă executat pe calc.

Fotografiile se prezintă în original.

7. MATERIALUL TABELAR

Se vor evita, pe cât posibil, tabelele mari, care depășesc în lățime **formatul paginii de text la care va fi tipărit**.

Tabelele dintr-o lucrare trebuie să aibă o prezentare unitară. Se recomandă ca fiecare să fie numerotat și să aibă un titlu. Titlul se scrie drept și centrat deasupra tabelului. Numerotarea tabelului se face deasupra titlului.

Trimiterile din text la tabele se vor face scriind drept cuvântul „tabelul” urmat de numărul lui.

Dacă există tabele care cuprind note, acestea se vor scrie imediat după tabel, nu la piciorul paginii și nici în corpul tabelului.

8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Bibliografia se plasează la sfârșitul lucrării, după anexe.

De regulă, lucrările se scriu în ordinea alfabetică a numelor autorilor, numerotându-se cu cifre arabe urmate de punct; când sunt doi sau mai mulți autori pentru o lucrare, regula privitoare la ordinea alfabetică este valabilă doar pentru primul nume.

Trimiterile din text la bibliografie se fac scriind drept, între paranteze, numărul de ordine al lucrării și, eventual, pagina; exemplu: [3, p. 291]. **Nu se recomandă** trimiteri scrise sub formă de exponent; exemplu: ^[3].

Titlul lucrării se scrie exact cum este tipărit în publicația citată, cu mențiunea că în cazul limbii române ortografia trebuie actualizată conform normelor Academiei Române.

Exemple de scriere a bibliografiei:

Gheție, I., Mareș, Al., *Grauriile dacoromâne în secolul al XVI-lea*, București, Editura Academiei Române, 1974.

Buracu, V., Tincu, R., *Ștanțe circulare acționate de momente de pivotare*, St. cerc. mec. apl., **55**, 7, 26 – 34 (1996).

9. ELABORAREA NOTELOR

Dacă o lucrare conține note de picior, acestea se vor marca într-un singur mod (cu cifre arabe sau asteriscuri). Toate notele menționate pe o pagină trebuie să se regăsească în subsolul paginii respective.

• De regulă, ordinea datelor este următoarea: prenumele (eventual la bărbați: inițiala) și numele autorului, titlul lucrării (scris italic), volumul, orașul, editura (facultativ), anul, pagina; de exemplu:

Al. Surdu, *Vocații filosofice românești*, București, Editura Academiei Române, 1995, p. 61.

• Dacă în cadrul notelor se fac mai multe referiri la aceeași lucrare, se procedează în felul următor:

– când se face imediat sub prima menționare a lucrării, se înlocuiește cu *Ibidem*, adăugându-se doar pagina;

– când apare mai departe, după alți autori, se dă numele autorului, iar titlul lucrării și celelalte date despre ea se înlocuiesc cu *op. cit.*;

– când autorul apare cu mai multe lucrări care nu se reiau imediat, ci după alte note, se trece numele autorului, titlul lucrării (eventual prescurtat și continuat de ...), apoi pagina. La aceeași notă, când un autor e trecut cu mai multe lucrări, numele lui se înlocuiește cu *Idem*.

De exemplu:

1. N. N. Bobică, *Apriorismul kantian*, București, Editura Academiei Române, 1992, p. 31.
2. Mircea Flonta, *Imagini ale științei*, București, Editura Academiei Române, 1994, p. 53; *Idem*, *Cognito*, București, Editura All, 1994, p. 129.
3. Edmund Husserl, *Scrieri filosofice alese*, București, Editura Academiei Române, 1993, p. 221.
4. N. N. Bobică, *op. cit.*, p. 40.
5. *Ibidem*, p. 45.

10. REGULI GENERALE PENTRU PROCESAREA PE CALCULATOR

• Figuri și tabele

Se vor folosi aceleași fonturi și reguli de editare ca în formulele la care se referă:

Puncte marcate pe figuri	<i>italic: A, B, A', B''</i>
Cote numerice pe figuri	drept: 1.25
Cote simbolice pe figuri	<i>italic: d, b, h, l</i>
Sistem de referință (reper)	<i>italic: (O, x, y, z), (O, r, φ, θ)</i>
Texte pe figuri	drept + <i>italic: caracteristica P – Q</i>

Legenda explicativă a figurii se pune la locul figurii – centrată orizontal, urmând după numerotarea figurii, în continuare. Ex.: Fig. 1 – Legenda

Tabelele vor fi incluse în text, în apropierea locului în care sunt menționate. Tabelele vor fi astfel proiectate încât să poată fi incluse în lățimea paginii (setată „Portrait” sau „Landscape”). Dacă un tabel trebuie să continue și pe pagina următoare, atunci se va include după capul de tabel un rând numerotat care va fi repetat la începutul continuării de pe pagina următoare. Denumirea și legenda vor fi plasate centrat, deasupra tabelului, cu stilul *Legenda tabele:*

Comenzi Word în Format :
 Font : Times New Roman, 9pt
 Paragraph : Spacing Before : 6pt, Spacing After 6pt, Line Spacing :
 Exactly, At : 11pt, Alignment : centered

• Ecuații și formule

Caracterele utilizate în formule vor fi următoarele:

Numerotarea formulelor	În paranteze rotunde, lipit de marginea dreaptă
Mărimi variabile și constante universale	<i>italic</i> : x, y, z, c, h
Mărimi variabile sau constante grecești	drept: $\Phi, \Delta, \Sigma, \Omega, \pi, \varepsilon, \mu, \sigma, \tau, \alpha, \beta, \eta, \omega$
Indici variabili	<i>italic</i> : i, j, k, p, q, m, n
Indici constanți	drept: 1, 2,
Indici provenind din texte	drept: ext, int
Indici variabili cu litere grecești	drept
Mărimi constante latine	<i>italic</i> : c, k, \dots drept: 0, 10, $i = \sqrt{-1}$, e, const.
Mărimi constante grecești	drept: $\pi, \varepsilon, \mu, \sigma, \tau, \alpha, \beta, \eta, \omega$
Operatori sau funcții consacrate	drept: rot, div, grad, curl, log, exp, sin, cos, $J_n(x), Y_n(x), K(k)$
Funcții nedefinite	<i>italic</i> : $f(x), g(z)$
Vectori, matrici, tensori	<i>italic</i> + bold : u, F <i>italic</i> sau drept + bold : $A, \mathbf{A}, [M], [\mathbf{M}]$ <i>italic</i> sau drept + bold : $[V], [\mathbf{V}]$
Diferențiala	drept: dx, dV
Derivata parțială	drept: ∂

Se recomandă editoarele de ecuații: Microsoft Equation 3.0.

Nu se folosesc parantezele de pe tastatură. Se vor folosi simbolurile matematice, litere, semne de operații etc. numai din bara de meniu a editorului de ecuații, fără alte artificii. Pentru împărțire se pot folosi semnele economice (a/b) , dar când acestea pot crea confuzii se vor folosi paranteze:

$$a/b \cdot c = (a/b)c$$

La editarea oricărei ecuații și pe orice PC pe care se lucrează se recomandă următoarele setări ale editorului de ecuații, urmând ca să se asigure prin manevre locale concordanța cu cerințele de mai sus:

Format / Spacing	Line spacing	150%
	Matrix row spacing	150%
	Matrix column spacing	50%
	Superscript height	35%
	Subscript height	25%
	Limit height	25%
	Limit depth	100%
	Numerator height	35%
	Denominator depth	100%
	Spacing adjustment	150%
Style / Define	Embellishment gap	1.5 pt
	Text	Times New Roman
	Function	Times New Roman

Size / Define	Variable	Times New Roman - italic
	LC.Greek	Symbol
	UC.Greek	Symbol
	Symbol	Symbol
	Matrix-Vector	Times New Roman - bold
	Number	Times New Roman
	Full	11
	Sub+Superscript	7
	Sub-Sub+Superscript	5
	Symbol	18
	Sub-Symbol	12

Dimensiunea indicilor în text: 7 pt (în cazul editoarelor la care este necesară definirea dimensiunii indicilor). Editorul Word schimbă automat dimensiunea indicilor după dimensiunea simbolului anterior.

Ecuatiile se numerotează în paranteze rotunde, aliniate la dreapta.

- **Discheta**

Forma electronică (fișierul/fișierele) a materialului va fi trecută pe dischete (de dimensiune 3.5" de bună calitate, 'double-density' – DD sau 'high density' – HD, de preferință ultima). Se recomandă arhivarea fișierelor (*.zip', '*.arj', '*.rar' – de preferință ultima) și trecerea în 2 exemplare: un exemplar direct în rădăcină ('A:*.*') și altul într-un director ('A:\RESCUE*.*'). Recomandăm insistent să se aibă în vedere verificarea fișierului și a dischetei cu anitivirusi pentru a diminua cât mai mult posibilitatea virusării lor.

Este obligatorie precizarea „software”-ului de editare folosit și a versiunii (de exemplu: (WIN)WORD 8, WORD 2000 etc.).

Conținutul **dischetei trebuie să fie absolut identic cu cel al manuscrisului** (listat).

În final se va controla întregul text, inclusiv figurile, formulele și tabelele, deoarece există posibilitatea de a conține diferențe care trebuie corectate prin manevre locale.

11. RECOMANDĂRI PRIVIND REDACTAREA TEXTELOR ÎN LIMBILE ENGLEZĂ ȘI FRANCEZĂ

În vederea întocmirii prezentelor recomandări, au fost consultate toate sursele disponibile și s-a constatat că există diferențe semnificative între normele de punctuație din limbile engleză și franceză și cele din limba română.

În cazul **limbii franceze**, punctuația, asemenea tuturor problemelor de limbă, este reglementată de Academia Franceză, instituție de mare prestigiu și tradiție, a cărei autoritate în ceea ce privește problemele limbii franceze este incontestabilă încă din secolul al XVII-lea. De aceea, redacția de limbi străine recomandă ca la redactarea textelor în limba franceză să se respecte normele stabilite de Academia Franceză.

În cazul **limbii engleze** nu există o instituție similară Academiei care să reglementeze problemele de limbă, acestea fiind rezolvate pe baza a două criterii: uzajul curent și tradiția. Există în schimb instituții de prestigiu, universități, edituri și personalități din lumea anglofonă ale căror recomandări au valoare de normă; și cel puțin atunci când părerile acestora coincid, ne-anglofonii care studiază și utilizează limba engleză trebuie să țină cont de ele.

Drept urmare, recomandarea redacției este ca, atunci când practica editorială din lumea anglofonă oscilează, iar părerile sunt împărțite, să se adopte varianta care coincide cu cea valabilă pentru limba română. De exemplu, unii autori și unele edituri (ex. Webster, University of Chicago Press etc.) cer să se pună punct după simbolul unităților de măsură, alții nu, iar a treia categorie (ex. Oxford University Press) consideră ambele variante corecte. Într-o asemenea situație, se poate alege varianta mai apropiată de cea din limba română, fără punct (ex.: 1 m, nu 1 m.).

În schimb, atunci când există un consens, când în toată lumea anglofonă se acceptă o anumită regulă, aceasta ar trebui considerată normă și se aplică de asemenea și de Editura Academiei.

Cunoașterea și aplicarea acestor norme, precum și identificarea și rezolvarea cazurilor de ambiguitate trebuie să facă parte din atribuțiile profesionale ale redactorilor de specialitate. Pentru a permite totuși să se orienteze în cazul textelor în limbi străine, prezentăm în continuare unele particularități ale punctuației din limbile engleză și franceză, referitoare la problemele ne-controversate, a căror soluție este în țările respective general valabilă pentru autori și colaboratori.

• Câteva particularități privind folosirea semnelor de punctuație în limbile franceză și engleză

a) Punctul (.)

În limba engleză se folosește pentru a despărți zecimalele de partea întreagă dintr-un număr.

Ex.: 3.1416

În limba engleză este obligatoriu după toate prescurtările (cu excepția unităților de măsură, unde opiniile sunt împărțite).

Ex.: The case Johnson vs. Johnson ...

În limba franceză, acest lucru nu este întotdeauna valabil.

Ex.: Le cas Johnson vs Johnson ...

Când o propoziție se încheie cu o abreviere, care este urmată de punct, punctul apare o singură dată.

Ex.: The study was founded by Mulvehill & Co.

b) Virgula (,)

În limba engleză se folosește pentru a separa ordinele de mărime din numerele mai mari de o mie și este obligatorie cu numere având mai mult de 4 cifre (dar nu se folosește pentru a scrie data).

Ex.: 23, 505, 685 dar April 1998

În limba engleză este obligatorie înaintea oricăror conjuncții care leagă între ele propozițiile dintr-o frază (inclusiv a conjuncției *and* = ‘și’).

Ex.: Harris presented the proposal to the governor, and the governor made an appointment with the president.

Nu se pune însă virgulă înaintea conjuncției care leagă între ele părțile unui predicat compus (două sau mai multe verbe având același subiect), chiar dacă aceasta este conjuncția *but* (=dar).

Ex.: On Thursday morning Kelleher tried to see the mayor but was told the mayor was out of town.

Se desparte prin virgulă apozitia descriptivă (descriptive appositive), dar nu și cea restrictivă (restrictive appositive).

Ex.: My son, Michael, was the first one to reply. – apozitie descriptivă (am un singur fiu și numele lui e Michael).

My son Michael was the first one to reply. – apozitie restrictivă (am mai mulți fii, iar cel despre care e vorba aici e Michael).

Nu se despart prin virgulă elementele dintr-o enumerare atunci când sunt simple și sunt despărțite prin conjuncții.

Ex.: I cannot remember whether the poem was written by Snodgrass or Shapiro or Brooks.

Virgula este obligatorie ori de câte ori este necesară pentru a evita confuziile.

Ex.: She recognized the man who entered the room, and gasped.

To Anthony, Blake remained an enigma.

În limba engleză, virgula este obligatorie înainte de *etc.*

Ex.: The firm manufactured nuts, bolts, nails, metal wire, etc., in its plant on the Passaic River.

Atunci când în context este nevoie să se pună la sfârșitul unui material cuprins între ghilimele, paranteze rotunde sau paranteze drepte, virgula se plasează înainte de a închide ghilimelele, dar după ce se închide paranteza rotundă sau dreaptă.

Ex.: See Brighton’s comments on “political expedience,” which may be found elsewhere in this volume.

c) Două puncte (:)

De obicei, în limba engleză, după două puncte urmează literă mare.

Ex.: The rule may be stated thus: Always ...

d) Punctele de suspensie (...)

În limba engleză se lasă pauză între acestea, precum și între ele și cuvântul care le precede sau le urmează.

Ex.: in April, 1967

e) Ghilimelele

În limba engleză, ghilimelele au forma “ ”; în limba franceză, « ».

Ghilimelele sunt precedate fie de două puncte (:), fie de virgulă; primul caz este mai frecvent în franceză, al doilea în engleză.

Atât în limba engleză, cât și în limba franceză, atunci când se citează o propoziție completă, semnul de punctuație care o încheie face parte din citat și se trece înainte de a închide ghilimelele; de asemenea, atunci când citatul începe cu primul cuvânt din fraza citată, se va scrie cu caracter verzal, ca în original.

Ex.: As Franklin advised, “Plough deep while sluggards sleep.”

Il se tourna vers moi: «Avez-vous quelque chose à dire?»

În limba engleză, virgula sau punctul se trec înainte de a închide ghilimelele.

Ex.: See Brighton's comments on "political expedience," which may be found elsewhere in this volume. "I am afraid," said Krofy, "that I can offer no explanation."

Adesea, citatul introdus de ghilimele este precedat de : (două puncte). Uneori, însă, acest semn de punctuație urmează după citat. În ambele cazuri, semnul se pune în afara ghilimelelor. Tot în afara acestora se pune și semnul ; (punct și virgulă).

Ex.: Kego had three objections to "Filmore's Summer": it was contrived; the characters were flat; the dialog was unrealistic. Curtis assumed that everyone in the room had read "Mr. Prokharchin"; he alluded to it several times during the discussion.

În limba engleză, pentru a scoate în evidență un cuvânt sau o expresie, sau pentru a semnală ironia, se recomandă folosirea ghilimelelor simple (‘ ’). Acestea se folosesc exact ca ghilimelele din limba română în situații similare.

f) Parantezele rotunde

Atât în engleză, cât și în franceză semnele de punctuație terminale, atunci când sunt cerute de fraza parantetică, se trec înainte de închiderea parantezei; orice alte semne de punctuație se trec după ce se închide paranteza.

Ex.: Tu lui a dit de venir? (Interrogation directe.)

(For ellipsis points, see par. 5.10.)

Mais qu'est-ce que c'est que ça? (c'était son expression favorite), le répétait-il sans cesse.

The final sample we collected (under extremely difficult circumstances) contained an unexpected impurity.

g) Parantezele drepte

Sunt folosite pentru trimiteri, comentarii, explicații, interpolări.

De obicei, se consideră că nu fac parte din fraza pe care o comentează, explică, completează etc., mai ales când sunt plasate la sfârșit, deci vor avea punctuație separată; semnul de punctuație de încheiere se va trece înainte de a închide paranteza. Trimiterile bibliografice introduse în astfel de paranteze vor fi trecute după încheierea frazei, fără nici un semn de punctuație, decât cel mult punct în interiorul parantezei.

Ex.: [To be continued.]

15. Ibid. [the same page as the preceding note.]

"... is our conclusion." [18]

...remains to be determined.[Miller et al., 1967.]

Când sunt inserate în frază, nu sunt urmate sau precedate de nici un semn de punctuație.

Ex.: "These [the free-silver Democrats] asserted that ..."

h) Citarea

În cazul unui citat independent (block quotation – care nu este inclus într-o frază), trimiterea la sursă se inserează în paranteze drepte, după încheierea citatului, adică după ce se trece semnul de punctuație care încheie ultima propoziție din fragmentul citat. După o astfel de trimitere la sursă nu este necesar să se pună punct; dacă totuși se dorește acest lucru, atunci punctul va fi plasat în interiorul parantezelor drepte, întrucât trimiterea nu face parte din citat, ci este separată.

Ex.: From Joseph Addison in The Spectator:

I shall endeavor to enliven morality with wit, and to temper wit with morality The mind that lies fallow but a single day sprouts up in follies that are only to be killed by a constant and assiduous culture.[No. 10, 12 March 1710/11]

După un citat inclus în frază (in the running text), care trebuie pus între ghilimele, trimiterea la sursă este inclusă în paranteze rotunde; în acest caz, opiniile sunt împărțite, deci se poate proceda ca în limba română.

Ex.: And finally, in the frenzy of grief that kills him, Lear rails, "Why should a dog, a horse, a rat have life, / And thou no breath at all?" (act 5, scene 3).

Când un citat inclus într-o frază nu o încheie, ci se află la începutul sau în interiorul acesteia, punctuația citatului este cea originală.

Ex.: "Why should a dog, a horse, a rat have life, / And thou no breath at all?" (act 5, scene 3) cries Lear in the frenzy of guilt that kills him.

Când mai multe semne de punctuație sunt cerute în același loc în propoziție, se păstrează numai cel mai puternic.

Ex.: Who shouted, "Up the establishment!"

Who has not heard Shakespeare's famous, "Frailty, thy name is woman"?

Toate indicațiile de mai sus au fost traduse liber din *Manual of Style*, University of Chicago Press, "Manual of Style", supliment la *Webster's Unabridged Dictionary of the English Language*, New York și *Le Nouveau Becherelle*, 3. *La grammaire pour tous*, Librairie Hatier, Paris.

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE